

Arkusz próbny: poziom rozszerzony

Pełny arkusz w formie egzaminu rozszerzonego z lat 2025–2026: 13 zadań otwartych, 50 punktów, 180 minut, na końcu wiązka optymalizacyjna. Są w nim stałe punkty każdej sesji: wartość bezwzględna, parametr z wzorami Viète'a, równanie trygonometryczne, prawdopodobieństwo warunkowe, dowód, przekrój albo kąt w ostrosłupie i pochodna. Rozwiązuj na wersji do druku (strona treningu tej lekcji), a potem oceniaj się według podanej punktacji.

CZAS

180 min (jak na egzaminie) + ok. 60 min sprawdzania

ZADANIA

13 zadań otwartych · 50 pkt (od 2 do 7 pkt za zadanie)

WYMAGANIA

podstawa programowa, zakres rozszerzony: cały

W TEJ LEKCJI

- 0 Jak pracować z arkuszem
- 1 Zadania 1–13
- 2 Wynik i plan powtórki

WARUNKI JAK NA EGZAMINIE

- 180 minut, broszura „Wybrane wzory matematyczne”, linijka, cyrkiel, prosty kalkulator.
- Średnio 3,5 minuty na punkt. Zaczynij od zadań, które rozpoznajesz od razu (u większości zdających: wartość bezwzględna, trygonometria, prawdopodobieństwo), wiązkę optymalizacyjną zostaw na koniec, ale nie na ostatnie 10 minut.
- W każdym zadaniu zapisuj etapy: klucz punktuje postęp, nawet bez doprowadzenia do końca (lekcja 0.1 Jak działa matura z matematyki: arkusz, punktacja, karta wzorów).
- Sprawdzaj surowo: punkt za etap tylko wtedy, gdy ten etap jest zapisany i poprawny.

1

Zadania 1–13

ARKUSZ ROZSZERZONY

13 zadań · 50 pkt · 180 min

1 (0–2 pkt) Oblicz granicę $\lim_{n \rightarrow \infty} (\sqrt{n^2 + 3n} - n)$.

2 (0–3 pkt) Rozwiąż nierówność $|x - 1| + |x + 2| \leq 5$.

3 (0–3 pkt) Wykaż, że dla dowolnych liczb dodatnich a i b prawdziwa jest nierówność $a^3 + b^3 \geq a^2b + ab^2$.

4 (0–4 pkt) Rozwiąż równanie $\sin 2x = \cos x$ w przedziale $[0, 2\pi]$.

5 (0–5 pkt) Wyznacz wszystkie wartości parametru m , dla których równanie $x^2 - 2mx + m + 2 = 0$ ma dwa różne rozwiązania rzeczywiste x_1, x_2 spełniające warunek $x_1^2 + x_2^2 = 8$.

6 (0–3 pkt) Z cyfr 1, 2, 3, 4, 5, 6 tworzymy losowo liczbę sześciocyfrową o różnych cyfrach. Oblicz prawdopodobieństwo, że cyfry 1 i 2 nie stoją obok siebie.

- 7 (0–4 pkt) Maszyna I wytwarza 60%, a maszyna II 40% wszystkich detali. Wadliwych jest 3% detali z maszyny I i 5% z maszyny II. Losowo wybrany detal okazał się wadliwy. Oblicz prawdopodobieństwo, że wytworzyła go maszyna II. Wynik podaj w zaokrągleniu do części setnych.
-
- 8 (0–4 pkt) Wyznacz wszystkie wartości m , dla których prosta $y = x + m$ jest styczna do okręgu $x^2 + y^2 - 4x + 2y - 20 = 0$.
-
- 9 (0–3 pkt) Czworokąt wypukły $ABCD$ jest wpisany w okrąg i $|AB| = |BC|$. Wykaż, że przekątna DB jest dwusieczną kąta ADC .
-
- 10 (0–5 pkt) W ostrosłupie prawidłowym czworokątnym $ABCD S$ krawędź podstawy ma długość 6, a wysokość ostrosłupa jest równa 3. Oblicz miarę kąta między sąsiednimi ścianami bocznymi ABS i BCS .
-
- 11 (0–3 pkt) Wyznacz równanie stycznej do wykresu funkcji $f(x) = \frac{x^2+1}{x}$ w punkcie o odciętej 2.
-
- 12 (0–4 pkt) Suma wszystkich wyrazów nieskończonego ciągu geometrycznego jest równa 12, a suma kwadratów wszystkich jego wyrazów jest równa 48. Wyznacz pierwszy wyraz i iloraz tego ciągu.
-
- 13 (0–7 pkt) Rozpatrujemy wszystkie prostopadłościany o podstawie kwadratowej, w których suma długości wszystkich dwunastu krawędzi jest równa 24.
- 13.1. (0–3 pkt) Wykaż, że objętość takiego prostopadłościanu o krawędzi podstawy a wyraża się wzorem $V(a) = 6a^2 - 2a^3$ dla $a \in (0, 3)$.
- 13.2. (0–4 pkt) Wyznacz wymiary prostopadłościanu o największej objętości i tę objętość.

■□□ podstawowe   ■■■ średnie   ■■■■ trudniejsze

2 Wynik i plan powtórki

Na poziomie rozszerzonym nie ma progu zdania, ale uczelnie przeliczają wynik procentowy. Oceń, w których zadaniach straciłeś punkty za brak etapu (metoda), a w których za rachunek: na te pierwsze pomoże powtórka lekcji, na drugie tylko trening.

Plan powtórki: która lekcja do którego zadania

zadanie	pkt	temat	lekcja
1	2	granica ciągu, sprzężenie	6.4 Granice ciągów i szereg geometryczny
2	3	nierówność z wartością bezwzględną	3.5 Równania i nierówności z wartością bezwzględną
3	3	dowód nierówności	2.1 Wzory skróconego mnożenia i wyrażenia wymierne, 2.2 Wielomiany: dzielenie, rozkład na czynniki, pierwiastki całkowite
4	4	równanie trygonometryczne	7.4 Wzory na funkcje sumy kątów i równania trygonometryczne
5	5	parametr, wzory Viète'a	3.6 Wzory Viète'a i równania z parametrem
6	3	prawdopodobieństwo z permutacjami	11.2 Permutacje, wariacje, kombinacje i symbol Newtona, 12.1 Prawdopodobieństwo klasyczne
7	4	prawdopodobieństwo całkowite, Bayes	12.3 Prawdopodobieństwo warunkowe, całkowite i wzór Bayesa
8	4	prosta styczna do okręgu	9.3 Prosta i okrąg, dwa okręgi, styczna i prosta prostopadła
9	3	dowód: kąty wpisane, czworokąt wpisany	8.1 Okrąg: cięciwy, styczne, kąty wpisane i środkowe, wycinek koła, 8.6 Czworokąty wpisane i opisane, twierdzenie odwrotne do twierdzenia Talesa
10	5	kąt dwuścienny w ostrosłupie	10.1 Proste, płaszczyzny i kąty w przestrzeni, 10.3 Przekroje brył i twierdzenie o trzech prostopadłych
11	3	pochodna, styczna	13.2 Pochodna: definicja, interpretacja i obliczanie
12	4	szereg geometryczny	6.4 Granice ciągów i szereg geometryczny
13	7	wiązka optymalizacyjna	13.3 Monotoniczność i ekstrema funkcji, 13.4 Zadania optymalizacyjne z pochodną

To ostatnia lekcja kursu. Wróć do lekcji z tabeli, w których straciłeś najwięcej punktów, i do ich treningów rachunkowych.

Odpowiedzi

Arkusz rozszerzony

1. 1. **Sprzężenie.** $\sqrt{n^2 + 3n} - n = \frac{3n}{\sqrt{n^2 + 3n} + n} = \frac{3}{\sqrt{1 + \frac{3}{n}} + 1}.$

2. **Granica.** $\frac{3}{1+1} = \frac{3}{2}.$

1 pkt za przekształcenie przez sprzężenie. 2 pkt za $\frac{3}{2}.$

2. 1. **Przedziały.** punkty zerowania -2 i 1 .

2. $x < -2$. $-(x-1) - (x+2) \leq 5$: $-2x-1 \leq 5$, $x \geq -3$: $x \in [-3, -2)$.

3. $-2 \leq x < 1$. $-(x-1) + (x+2) = 3 \leq 5$: cały przedział $[-2, 1)$.

4. $x \geq 1$. $2x+1 \leq 5$, $x \leq 2$: $x \in [1, 2]$.

5. **Wynik.** $x \in [-3, 2]$.

1 pkt za rozpatrzenie przedziałów i poprawne rozwiązanie w jednym z nich. 2 pkt za poprawne rozwiązania w dwóch przedziałach. 3 pkt za zbiór $[-3, 2]$. (Albo: suma odległości od 1 i od -2 wynosi co najmniej 3; równa 5 dla $x = -3$ i $x = 2$.)

3. 1. **Różnica.** $a^3 + b^3 - a^2b - ab^2 = a^2(a-b) - b^2(a-b) = (a-b)(a^2 - b^2).$

2. **Rozkład.** $= (a-b)^2(a+b).$

3. **Znak.** $(a-b)^2 \geq 0$ i $a+b > 0$, więc różnica jest nieujemna. ■

1 pkt za zapisanie różnicy i pogrupowanie. 2 pkt za postać $(a-b)^2(a+b)$. 3 pkt za uzasadnienie znaku.

4. 1. **Iloczyn.** $2 \sin x \cos x - \cos x = 0$, $\cos x(2 \sin x - 1) = 0$.

2. $\cos x = 0$. $x = \frac{\pi}{2}$ albo $x = \frac{3\pi}{2}$.

3. $\sin x = \frac{1}{2}$. $x = \frac{\pi}{6}$ albo $x = \frac{5\pi}{6}$.

4. **Wynik.** $\{\frac{\pi}{6}, \frac{\pi}{2}, \frac{5\pi}{6}, \frac{3\pi}{2}\}.$

1 pkt za wzór na $\sin 2x$ i postać iloczynową. 2 pkt za rozwiązania jednego z równań. 3 pkt za rozwiązanie drugiego. 4 pkt za komplet w przedziale. Dzielenie przez $\cos x$ gubi dwa rozwiązania i daje najwyżej 2 pkt.

5. 1. $\Delta > 0$. $4m^2 - 4(m+2) > 0 \iff m^2 - m - 2 > 0 \iff m \in (-\infty, -1) \cup (2, +\infty).$

2. **Viète.** $x_1 + x_2 = 2m$, $x_1x_2 = m+2$; $x_1^2 + x_2^2 = 4m^2 - 2(m+2).$

3. **Równanie.** $4m^2 - 2m - 4 = 8$, $2m^2 - m - 6 = 0$: $m = 2$ albo $m = -\frac{3}{2}$.

4. **Część wspólna.** $m = 2$ odpada (wtedy $\Delta = 0$), zostaje $m = -\frac{3}{2}$.

1 pkt za warunek $\Delta > 0$ i jego rozwiązanie. 2 pkt za zapis $x_1^2 + x_2^2$ przez wzory Viète'a. 3 pkt za równanie z m . 4 pkt za jego rozwiązanie. 5 pkt za $m = -\frac{3}{2}$ po uwzględnieniu warunku $\Delta > 0$.

6. 1. **Ω .** $|\Omega| = 6! = 720$.

2. **Zdarzenie przeciwne.** 1 i 2 obok siebie: blok na 5! sposobów, w bloku 2 kolejności: 240.

3. **Wynik.** $P = 1 - \frac{240}{720} = \frac{2}{3}.$

1 pkt za $|\Omega| = 720$. 2 pkt za liczbę ustawień sprzyjających albo przeciwnych. 3 pkt za $\frac{2}{3}.$

7. 1. Dane. $P(M_1) = 0,6$, $P(M_2) = 0,4$, $P(W|M_1) = 0,03$, $P(W|M_2) = 0,05$.

2. Całkowite. $P(W) = 0,018 + 0,020 = 0,038$.

3. Bayes. $P(M_2|W) = \frac{0,020}{0,038} = \frac{10}{19}$.

4. Wynik. $\approx 0,53$.

1 pkt za dane. 2 pkt za $P(W)$. 3 pkt za wzór Bayesa z liczbami. 4 pkt za $\approx 0,53$.

8. 1. Okrąg. $(x-2)^2 + (y+1)^2 = 25$; $S = (2, -1)$, $r = 5$.

2. Odległość. prosta $x - y + m = 0$: $d = \frac{|2+1+m|}{\sqrt{2}}$.

3. Styczność. $\frac{|m+3|}{\sqrt{2}} = 5$, $|m+3| = 5\sqrt{2}$.

4. Wynik. $m = -3 + 5\sqrt{2}$ albo $m = -3 - 5\sqrt{2}$.

1 pkt za środek i promień. 2 pkt za wzór na odległość środka od prostej. 3 pkt za równanie $|m+3| = 5\sqrt{2}$. 4 pkt za obie wartości. (Albo: układ równań i warunek $\Delta = 0$.)

9. 1. Łuki. równe cięciwy AB i BC wyznaczają równe łuki AB i BC (te, które nie zawierają punktu D).

2. Kąty wpisane. $\angle ADB$ jest oparty na łuku AB , a $\angle BDC$ na łuku BC ; kąty wpisane oparte na równych łukach są równe.

3. Wniosek. $\angle ADB = \angle BDC$, więc DB dzieli kąt ADC na połowy. ■

1 pkt za zauważenie równości łuków (albo kątów środkowych). 2 pkt za równość kątów wpisanych z uzasadnieniem. 3 pkt za wniosek.

10. 1. Krawędź boczna. połowa przekątnej podstawy $3\sqrt{2}$; $|SB| = \sqrt{9+18} = 3\sqrt{3}$.

2. Wysokość ściany. $h_s = \sqrt{9+9} = 3\sqrt{2}$; $P_{ABS} = \frac{1}{2} \cdot 6 \cdot 3\sqrt{2} = 9\sqrt{2}$.

3. Wysokość na SB. $|AK| = \frac{2 \cdot 9\sqrt{2}}{3\sqrt{3}} = 2\sqrt{6}$; z symetrii $|CK| = 2\sqrt{6}$, a $\angle AKC$ jest szukanym kątem.

4. Tw. cosinusów. $|AC|^2 = 72 = 24 + 24 - 2 \cdot 24 \cos \varphi$, $\cos \varphi = -\frac{1}{2}$.

5. Wynik. $\varphi = 120^\circ$.

1 pkt za $|SB|$ i h_s . 2 pkt za wskazanie kąta AKC (wysokości ścian opuszczone na wspólną krawędź). 3 pkt za $|AK| = 2\sqrt{6}$. 4 pkt za $\cos \varphi = -\frac{1}{2}$. 5 pkt za 120° .

11. 1. Wartość. $f(2) = \frac{5}{2}$.

2. Pochodna. $f(x) = x + \frac{1}{x}$, $f'(x) = 1 - \frac{1}{x^2}$, $f'(2) = \frac{3}{4}$.

3. Styczna. $y = \frac{3}{4}(x-2) + \frac{5}{2} = \frac{3}{4}x + 1$.

1 pkt za pochodną. 2 pkt za $f'(2) = \frac{3}{4}$ i $f(2) = \frac{5}{2}$. 3 pkt za równanie stycznej.

12. 1. Układ. $\frac{a_1}{1-q} = 12$, $\frac{a_1^2}{1-q^2} = 48$, $|q| < 1$ (kwadraty tworzą ciąg o ilorazie q^2).

2. Dzielenie. drugie przez kwadrat pierwszego: $\frac{1-q}{1+q} = \frac{48}{144} = \frac{1}{3}$.

3. Iloraz. $3 - 3q = 1 + q$, $q = \frac{1}{2}$.

4. Wynik. $a_1 = 12 \cdot \frac{1}{2} = 6$.

1 pkt za oba równania z warunkiem $|q| < 1$. 2 pkt za równanie z jedną niewiadomą. 3 pkt za $q = \frac{1}{2}$. 4 pkt za $a_1 = 6$.

13. 1. 13.1 Więź. $8a + 4H = 24$, $H = 6 - 2a$.

2. 13.1 Dziedzina. $a > 0$ i $H > 0 \iff a < 3$.

3. 13.1 Wzór. $V = a^2(6 - 2a) = 6a^2 - 2a^3$.

4. 13.2 Pochodna. $V'(a) = 12a - 6a^2 = 6a(2 - a)$.

5. 13.2 Zero. w $(0, 3)$ tylko $a = 2$.

6. 13.2 Uzasadnienie. $V' > 0$ w $(0, 2)$, $V' < 0$ w $(2, 3)$: maksimum.

7. 13.2 Odpowiedź. $a = 2$, $H = 2$ (sześcián), $V = 8$.

13.1: 1 pkt za $H = 6 - 2a$, 2 pkt za dziedzinę, 3 pkt za wzór. 13.2: 1 pkt za pochodną, 2 pkt za $a = 2$, 3 pkt za uzasadnienie maksimum, 4 pkt za wymiary i $V = 8$.

Matura z matematyki · Lekcja 14.2: Arkusz próbny, poziom rozszerzony · Forma arkusza i punktacja wzorowane na arkuszach CKE z lat 2025–2026 i informatorze dla poziomu rozszerzonego. Wszystkie zadania są autorskie. Wszystkie odpowiedzi sprawdzone (tools/verify/mt14_2.py).